І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ЛИСТОПАДА 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 17, 1965 No. 214. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 16 листопада 1965

В АМЕРИЦІ

НАЙВИЩИЙ СУД ВИРІШИВ, ЩО ЧЛЕНИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ЗДА НЕ МУСЯТЬ РЕЄСТРУВАТИСЯ, як цього вимагає закон про підривну діяльність з 1950-го року і як це наказує робити Контрольна Рада Підривної Діяльности при Департаменті Справедливости. Найвищий Суд діяв внаслідок апеляції Вілляма Албертсона з Брукляна, Н.Й., і Роску Квінсі Проктора з Овкленду в Каліфорнії, які апелювали від наказу реєструватися Апеляційного Суду. Рішення Найвищого Суду всіма 8-ма голосами присутніх суддів звучить, що, згідно з 5-ою Поправкою до Конституції особа не мусить реєструватися як комуніст, бо це було б однозначне з самооскарженням. Але Суд не скасував закону про реєстрацію проводу Комуністичної партії як цілости.

ЕЛЕКТРІВНЯ В КАНАДІ СПРИЧИНИЛА БРАК ЕЛЕКТРИЧНОГО СТРУМУ В ЗДА МИНУЛОГО ТИЖНЯ. Це виявилося аж тепер, тиждень після того, як східні стейти ЗДА і дві провінції в Канаді кільканадцять годин не мали світла та електричної комунікації. Найгірше в цій справі те, що подібна історія може повторитися, коли, знайшовши причину катастрофи, не запобіжать її повторенню. Ця електрівня є в Квінстоні в Онтаріо, чотири милі на північ від водопаду Ніягари. Ця електрівня є власністю провінційного онтарійського уряду. Джерело катастрофи знайшов голова Федеральної Комісії для справ електричного струму Джозеф С. Свіндлер.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД ВИРІШИВ, ЩО ЗАКОН ПРО ВИБОРЧІ ПРАВА ПОРУШУЄ ПРАВА СТЕЙТІВ і тому він не є важний. Конґрес схвалив цей закон цього літа, і в ньому є окремий пункт про те, що порторіканці можуть складати екзамін про грамотність щодо еспанської, а не англійської мови. На цій основі тисячі порторіканців були вписані на виборчі списки, хоч вони не знали англійської мови. Згідно з Конституцією стейти мають право встановляти стандард екзамену грамотности, і тому Конґрес не може вмішуватися до цієї справи. Деякі південні стейти будуть на основі рішення цього суду скаржити цілий закон про виборчі права, який прийняв Конґрес в 1965 році.

НАЙМЕНУВАЛИ 8-ох АСТРОНАВТІВ, ЯКІ ОБСЛУГОВУВАТИМУТЬ ЛІТАЮЧУ КОСМІЧНУ ЛЯБОРАТОРІЮ. Вони будуть вишколюватися на летунській базі в Едвардсі в Каліфорнії і перший лет відбудуть в 1968-му році. Шість нових астронавтів є з летунства: майори Майкел Адамс і Алберт Крю та капітани Ричард Лоср, Лечлен Меклі, Ґреґорі Нюбек і Джеймс Тейлор та два з фльоти: лейтенанти Джан Л. Фінлі і Ричард Трулі. Всі вони є у віці від 28-ох до 36 років. В серпні ц.р. президент Джансон затвердив програму, на яку призначено $1.5 більйона, і згідно з якою два астронавти мають вилетіти в космос і там перейти до прилученої ляборатрії, в якій мали б кружляти 30 днів і після того приземлитися в кабіні.

ПРОДАЖ АВТ В ЛИСТОПАДІ Ц.Р. ВСТАНОВЛЯЄ НОВИЙ РЕКОРД, як про це повідомляють автомобільні фірми Фордова Компанія і Корпорації Крайслер та Дженерал Моторс. Всі ці три фірми від 1-го до 10-го листопада продали 255,474 авта, а в минулому 1964-му році в тому самому часі число проданих авт виносило 134,740. Форд в 10-ох днях листопада ц.р. продав 74,687 авт, а в тому самому часі 1964-го року — 62,973 вози. Дженерал Моторс продав ц.р. — 141,052, а минулого року в часі від 1-го до 10-го листопада тільки 42,819 возів. Збільшення числа проданих авт свідчить про ріст економіки.

У СВІТІ

10 ЧЛЕНСЬКИХ ДЕРЖАВ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ ЗГОЛОСИЛИ резолюцію, яка вимагає двох третіх голосів більшости для допущення Комуністичного Китаю до ОН, себто практично — зачиняє китайським комуністам доступ до ОН. Речником їх був делеґат Маляйзії Ґадакрішнан Рамані, який виголосив акт оскарження проти Пейпінґу. Державами, які зголосили ту резолюцію є Маляйзія, Австралія, Бразилія, Колюмбія, Мадаґаскар, Ґабон, Італія, Японія, Філіппіни, Сіям і ЗДА. Тими, які зголосили були резолюцію, що вимагає привернення Пейпінґові „законних прав" і визнає його „єдиним управненим представником Китаю", були Альбанія, Альжир, Камбоджа, Куба, кол. французьке Конґо, Ґана, Ґвінея, Малі, Пакістан, Румунія, Сомалія і Сирія. Дебати продовжуються.

СОВЄТСЬКА АМБАСАДА У ВАШИНҐТОНІ ПОШИРИЛА заяву, яка називає „грубою фальшивкою" та „клеветницьким фабрикатом" так звані „Мемуари Пеньковського" — пам'ятник совєтського полковника Олега Пеньковського, який був у жовтні 1962 р. арештований у Москві, засуджений на смерть і розстріляний за шпигунство у користь Британії і Америки. Цей його пам'ятник має тепер появитись друком, а вийнятки вже появилися в деяких американських часописах. Совєтська амбасада вважає, що той пам'ятник „пофальшований" на те, щоб „очорнити" Совєтський Союз і „затруїти атмосферу" та „пошкодити розвиткові приязних взаємин між ЗДА і Совєтським Союзом".

ІНДОНЕЗІЯ МАЄ КЛОПІТ не тільки з комуністами, що їх тепер поборює індонезійська армія, але й із папуаськими автохтонами в Західній Новій Ґвінеї, яку Індонезія дістала від Голляндії при особливій допомозі збоку Америки. Погодившись на клявзулю щодо автономії для папуасців, Індонезія не дотримала її (так само, як це колись зробила Польща у відношенні до української Галичини!) і внаслідку папуасці вчинили повстання та навіть захопили друге за величиною місто та кілька днів боронили його. Щойно прислані з Індонезії війська присмирили те повстання. Тим часом проти комуністів на Джаві продовжується акція індонезійського війська.

В ПАРИЖІ АРЕШТОВАНО ШЕФА ПОЛІЦІЙНОГО ВІДДІЛУ для боротьби з наркотиками та одного його підвладного паризького поліційного старшину під закидом — схоплення марокканського політичного еміґранта Мехді Бен Барку. Арештовано в цій самій справі ще одного француза й одного марокканця. Мехді Бен Барка, схоплений на вулиці в білий день 29 жовтня ц. р. — зник з того часу. Внаслідку загострились французько-марокканські взаємини настільки, що король Гассан II, який мав прибути до Парижу з відвідинами 11 листопада, відкликав свій приїзд.

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД МОВЧКИ ВІДКЛИКАВ на пізніше судову розправу проти двох арештованих письменників, Андрея Сінявського і Юрія Даніеля, які перепачковували за кордон і друкували там свої антирежимові твори. Совєтський уряд не хоче зробити таким процесом прикре враження в Штокгольмі, коли там перебуватиме Михаїл Шолохов, щоб дістати з рук короля нагороду Нобеля.

Вбито знову кількасот комуністів у В'єтнамі

Сайґон. — У долині ріки Іадранґ Перша Кавалерійська Дивізія звела знову важку кількагодинну битву з ворогом, який атакував великими силами. За офіційним повідомленням нараховано на бойовищі 353 трупи комуністичних вояків — всі вони були членами реґулярної північно-в'єтнамської армії. За зізнаннями багатьох схоплених полонених у битві брав участь 66-ий полк 304-ої північно-в'єтнамської дивізії. Американські військовики переконані, що коло 300 дальших вбитих і ранених комуністи забрали з собою при відвороті. У боях в тій околиці від 18 жовтня ц. р., себто за несповна місяць, згинуло там найменше 1.000 комуністів. Однак американські старшини й воєнні кореспонденти звертають увагу на факт, що комуністи змінили тактику: замість нападати невеличкими гуртами і втікати та замість обмежувати себе до саботажних, терористичних актів і наскоків із засідок — комуністи атакують вперто великими військовими з'єднаннями. Взявши на увагу їхні поважні людські втрати — ця зміна тактики можлива тільки тоді, коли вводиться у бій щораз нові великі одиниці реґулярної північно-в'єтнамської армії.

Довкола проблеми замирення на в'єтнамському фронті виникла полеміка у зв'язку з статтею, що її в журналі „Лук" проголосив Ерік Сіварід, який покликався на свою розмову з амбасадором ЗДА в ОН Адлі Стівенсоном у Лондоні — саме за два дні перед несподіваною смертю Стівенсона. Ото ж Стівенсон мав сказати тому американському журналістові, що рік тому Північний В'єтнам погоджувався вислати свого представника на терен Бірми для переговорів з представником Америки, але ніби секретар оборони Роберт МекНамара рішуче спротивився цьому, вважаючи, що такі розмови підірвали б і так кволий південно-в'єтнамський уряд. Посередником у тій справі був буцім-то генеральний секретар ОН У Тант. Секретар оборони МекНамара заявив, що в цілій тій історії нема слова правди, бо — мовляв — він, як і всі інші члени уряду Джансона є за замиренням у В'єтнамі, а тільки комуністична сторона того замирення не хотіла і не хоче.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ У В'ЄТНАМІ

З офіційних джерел подано, що число американських військових, які згинули у В'єтнамі у бойових діях проти тамошніх комуністичних аґресорів, переступило одну тисячу. Бої в останньому часі загострились. Наприкінці минулого тижня велася важка битва на шляху 13 за 40 миль на північ від столиці Сайґону. По комуністичному боці було коло 800 вояків. На бойовищі після битви американці нарахували 146 вбитих комуністів, які відтягнулись у джунґлю.

Український Оперовий Ансамбль виставив в Ню Йорку оперету „Чорноморці"

Ню Йорк. — Український Оперовий Ансамбль Н. Йорк виставив в неділю, 14-го листопада в залі Фешен Інституту народну оперету на 3 дії „Чорноморці", слова М. Старицького, музика М. Лисенка. Ролю Явдохи Драбинихи грала М. Стефанишин, Марусі — Т. Лихолай, Наталки — В. Жила-Наливайко, Івана, козака — І. Гош, Тупиці — Р. Тимчук, Кабиці — Лев Рейнарович, Ілька — М. Яблонський, Цвіркуна — С. Крижанівський, Івги Цвіркунихи — Г. Шерекй, Очкурня — Д. Стефанишин, Кулини — Х. Карпевич. Вистава йшла в постановці режисера С. Крижанівського, під музичним керівництвом О. Стратичука і концертмайстра Т. Левицького. Грала оркестра з колишніх членів Львівсьої опери і абсольвентів УМІ. Танками проводив О. Ґенза, декорації виконав І. Ткачук. Костюми були з випозичальні С. Бражника. Публіка майже по береги виповнила велику залю Фешен Інституту. Між нею було 100 учнів і учениць школи св. Юра, які прибули на виставу під проводом Сестер Василіянок та членів учительського збору. Присутні з захопленням приймали виступи окремих артистів, вітали їх горячими оплесками. Після закінчення виставки співакам і всім учасникам подякували кошем квітів.

ПРЕЗ. ДЖАНСОН ВІДЗНАЧАЄ М. ЦЄПЛІНСЬКОГО

Під час церемонії підписання нового іміґраційного закону, який касує ряд обмежень для майбутніх іміґрантів, президент Джансон вручив з цієї нагоди одно із пер, що ними він підписував цей закон заступникові асистента державного секретаря Майкелові Цєплінському, відзначаючи цим його заслуги в опрацюванні та схваленні цього закону. Церемонія підписання нового іміґраційного закону відбулася в неділю 3 жовтня біля Статуї Свободи і в ній брали участь крім Президента і представників Державного Департаменту ще віце-президент Гюберт Г. Гомфрі, багато членів Конґресу ЗДА, представники уряду і сотки редакторів чужомовної преси та провідників національностевих груп у З'єднаних Державах Америки.

БРИТІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ДАВ ШИРОКІ ПРАВА УРЯДОВІ У СПРАВІ РОДЕЗІЇ

Лондон. — Палата Громад і після того палата лордів у приспішеній процедурі так званих трьох голосувань перевели закон для британського уряду застосувати у відношенні до Родезії прем'єра Іена Сміта, який в минулому тижні проголосив — всупереч волі Британії — усамостійнення тієї британської колонії, всі можливі заходи для привернення в Родезії законного ладу. Схвалений в минулий понеділок закон дає право британському урядові анулювати всі розпорядки й закони, що їх проголосить названий родезійський бряд Іена Сміта, який в очах Британії став узурпаторським і нелегальним. Британський губернатор в Родезії, сер Гомфрі Ґіббс димісіонував уряд Сміта в імені королеви, але — очевидно — Сміт цьому не повинувався і з свого боку зажадав від Ґіббса виїхати з Родезії — чого знову Ґіббс не послухав. В палаті громад прийнято згадані надзвичайні уповноваження для уряду без дискусії, бо консервативна опозиція проголосила свою солідарність з урядом, але в палаті лордів кілька її членів, особливо лорд Селсбері, нащадок того британського прем'єра, іменем якого названо столицю Родезії, перестерігали проти санкцій проти білих поселенців Родезії. Але „задля збереження національної єдности", вища палата британського парляменту також схвалила уповноваження для уряду. Тим часом в Родезії прем'єр Іен Сміт звернувся з закликом до війська і поліції, щоб вони зберегли льояльність у відношенні до уряду та не піддалися спробам Британії — підірвати дисципліну в збройних силах Родезії. На терені Об'єднаних Націй продовжуються обмірковування справи Родезії. Південно-африканський Союз і Портуґалія відкинули запрошення взяти участь в дебатах Ради Безпеки ОН над тією справою. Совєтський амбасадор Микола Федоренко використав те становище обох отих держав для повторення свого попереднього твердження, що між керованою білою меншиною Родезією та Південно-африканським Союом, з яким Родезія межує на півдні, і з Портуґалією, що її колонія Анґолія є іншим сусідом Родезії, підписано тайний союз взаємної підтримки. На Раді Безпеки ОН зголошено дві резолюції: британський міністер закордонних справ Майкел Стюарт зголосив резолюцію, яка поручає переведення економічного бойкоту супроти Родезії та солідарність з усіма заходами, що їх вживатиме Британія, — а представник Побережжя Слоневої Кости Арсел Ушер зголосив резолюцію, яка вимагає від усіх членських держав Об'єднаних Націй зірвання всіх зв'язків з Родезією і повне ізолювання її від зовнішнього світу.

Британський секретар закордонних справ Майкел Стюарт під час свого прибуття до Ню Йорку на конференцію Ради Безпеки ОН в справі Родезії.

Підготовляють протикомуністичну маніфестацію в Ню Йорку

Ню Йорк. — Організація „Американці за Визволення Поневолених Народів" інтенсивно підготовляється до переведення в Ню Йорку, 27-го листопада цього року, протикомуністичної маніфестації, що відбудеться в Фешин Індустріалс, при 225 Вест 24-та Стріта у Менгетені. До участи вже листовно запрошені численні американські протикомуністичні організації й організації національних груп в ЗДА. В суботу 20-го листопада цього року, в готелі Тафт, 51-а Стріт і 7-а Евню в Ню Йорку відбудеться Конференція представників запрошених до участи організацій, на якій Екзекутива АВПН подасть вичерпні інформації щодо програми Маніфестації й узгіднить проєкт резолюцій. Ухвалені на маніфестації резолюції будуть вручені Генеральному Секретареві ОН, ЮНЕСКО, Комісії Прав Людини при ОН, Американському Урядові, всім делеґаціям народів членів ОН, Воєнному Командуванню ЗДА у В'єтнамі й іншим. Ціллю Маніфестації є: Засудити комуністичний імперіялізм, який силою зброї й внутрішньої діверсії запроваджує тоталітарно-диктаторські режими в загарбаних країнах, запротестувати проти російсько-комуністичного колоніялізму в СССР, який шляхом виселення не-російських народів з їх прадідних земель та плянової русифікації має за ціль знищити духово й фізично ці народи, та заявити підтримку політики Американського Уряду у В'єтнамі, що має на меті знищити аґресивні заміри комуністичного імперіялізму червоної Росії й червоного Китаю оволодіти всією Азією, як плацдарму для загарбання цілого світу. Об'єднаний Комітет м. Ню Йорку підготовляє відповідну акцію серед українського громадянства нюйоркської метрополії, щоб українська національна група взяла якнайчисленнішу участь в Маніфестації, підкреслюючи цим свою солідарність з її цілями.

У Ню Йорку відкрито 12-ту виставку Об'єднання Мистців Українців в Америці

Ню Йорк. — В неділю 14 листопада ц. р. відкрито тут 12-ту з черги загальну виставку творів членів Об'єднання мистців. Виставку формально відкрив Л. Кузьма, який вказав на цю виставку, як новий доказ безперебійної праці наших мистців — давніх і молодших, та дякував численним приявним, які своїм зацікавленням дають моральну підтримку мистцям і спонукують їх до дальшої творчости. В моменті відкриття виставки було записаних 212 відвідувачів, між ними багато нашої молоді. Виставлено 68 образів різних технік і три скульптури. Між авторами звертає увагу досить поважний відсоток жінок, між ними й три з Торонта, Канада, які приїхали на виставку. Поважну групу відвідувачів становили гості з Філядельфії. За тематикою експонати виявляють велику різнородність, — також за напрямками і технікою малювання. Відвідувачі отримують багато ілюстрований каталог. Виставка відкрита щоденно від 5 по пол. до 8 вечора, а по суботах і неділях від 12:30 попол. до 8 вечора.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗАПОВІДНИКА МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

Вінніпеґ. — В понеділок 18 жовтня тут відбулися другі загальні збори Заповідника ім. Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. В склад Кураторії були обрані: професор Яр Рудницький — голова, інж. Ю. Чубатий — заст. голови, В. Матвіїв — секретар, В. Запісоцький — скарбник, д-р М. Марунчак — гол. редактор Шашкевичіяна, Р. Коваль член редакції, М. Співак — адміністратор, О. Неґрич — бібліотекар, І. Нестор — зв'язковий. До Контрольної Комісії увійшли: А. Господин, інж. В. Денека, В. Божик. Почесними членами Кураторії найменовано трьох відомих шашкевичознавців: о. Д. Поповича, ЧСВВ, дир. С. Шаха і проф. М. Тершаківця. Заснований 1962 р. Заповідник ім. М. Шашкевича видав досі три випуски журналу „Шашкевичіяна" і започаткував збірку документів, фотографій, видань та інших матеріялів, зв'язаних із життям о. Маркіяна Шашкевича.

КОНФЕРЕНЦІЯ МУНО КАНАДИ

Торонто. — Двадцять і третя Крайова Конференція Молоді Українського Національного Об'єднання відбудеться від 31 грудня 1965 р. до 2 січня 1966 р. у Форт Вільям, Онтеріо. Одночасно відбудеться також відзначення 25-річчя існування й праці Відділу МУНО у Форт Вільям. З цієї нагоди відбудеться концерт у міській авдиторії з виступами хорів і танцювальних груп МУНО.

УКРАЇНЕЦЬ ДАРУВАВ 125 ОБРАЗІВ МІСЬКІЙ ҐАЛЕРІЇ ВІННІПЕҐУ

Вінніпеґ. — Як повідомляє „Український Голос" з 10 листопада ц. р., український архітект Петро Довбуш з Монтреалу подарував вінніпеській міській ґалерії 125 образів із своєї збірки. Врочисте прийняття тих образів в посідання ґалерії призначено на вівторок 16 листопада в приявності посадника міста С. Дзюби, всіх алдерменів управи ґалерії й гостей. Петро Довбуш є уродженцем Вінніпеґу і щойно в часі другої світової війни переселився до Східньої Канади. Його дарунок, щодо кількости подарованих образів, є найбільший в історії Вінніпеської Ґалерії, яка існує вже 52 роки.

МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР МОЛОДИХ АРТИСТІВ

Ню Йорк. — Заходом 72-го Відділу Союзу Українок Америки відбувся тут у неділю 14-го листопада ц. р. в залі Українського Інституту Америки музичний вечір видатних молодих талантів з участю піяністки Марти Цибик, співачки - сопрано Дениси Марусевич при акомпаніяменті п-і Ґаллі-Кампі та скрипаля Ю. Вожаківського при акомпаніяменті Євгенії Вольц. Молоді мистці виконували твори Р. Шумана, Ф. Шопена, М. Лисенка, М. Гайворонського, Дж. Пуччіні, Т. Віталі, С. Сінділ та Е. Ляльо.

ВИСТАВКА І ДОПОВІДЬ В УВАН В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — 20-го ц. м. в 5-тій год. вечора відбудеться в залі УВАН виставка знімок скульптур Теодозії Бриж і ґравюр Євгена Безніска зі Львова. Про творчість цих молодих мистців були похвальні рецензії в українській пресі еміґраційній і в УССР. Експонати, що творять приватну колекцію Віри Вовк, напевно зацікавлять ширшу українську громаду у Ню Йорку. Проф. Антін Малюца матиме доповідь про мистецьку вартість творів названих мистців. Цього ж самого дня у великій залі засідань Академії відбудеться доповідь проф. Івана Бакала п. н. — „Кадри СССР і на Україні".

ЩЕ ПРО БРАТСЬКИЙ КОНҐРЕС ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКОГО СТЕЙТУ

У повідомленні Братськаго Конґресу Пенсильвенійського стейту, поміщеному в „Свободі" ч. 212 з суботи 13 листопада 1965, зайшла помилка: Під час бенкету виступав з концертом хор „Прометей" з Філядельфії під орудою п. І. Задорожного при фортеп'яновім акомпаніяменті п-ні Лідії Бульби, а не, як було подано помилково, хор „Думка".

В Монтреалі буде український парк

Монтреаль. — Українська громада Монтреалю добилася від Міської Управи дозволу на відкриття окремого українського парку. Заходи в цій справі тривали кілька років і початково була думка назвати цей парк у зв'язку із 150-річчям з дня смерти Тараса Шевченка його іменем. Як повідомляє „Канадійський Фармер" з 6 листопада ц. р., завдяки посиленій акції теперішньої управи Монтреальського відділу КУК та старанням попередніх управ парк українцям признана. Границі його не є ще цілком окреслені. Знаходиться він між 13 а 18 евню на Роземонті (найбільш компактне місце поселення українців) та становить південну частину так званого парку Дромонт. В склад його входитиме частина батанічного городу (північна частина). Директор парків Андре Шампань повідомив про це рішення місцевий відділ КУК, додаючи неофіційно, що українська спільнота в Монтреалі могтиме назвати парк „Україна", або ім'ям якогось визначного українця, коли українці заманіфестують своє бажання побудованням на тому місці пам'ятника тій особі. Рішення в цій справі за українською громадою Монтреалю.

Пластова Станиця в Йонкерсі, Н. Й. влаштувала Пластову Орликіяду

Ню Йорк. — В неділю 14 ц.м. Пластова Станиця в Йонкерсі була господарем четвертої вже з черги Пластової Орликіяди для юнацтва. Заініційована і переводжена 8. Куренем УПС ім. гетьм. П. Орлика, ця імпреза збирає з кожним роком все більшу кількість пластової молоді та викликує ширше зацікавлення. Цим разом участь взяло 229 пластунів і пластунок з таких осередків: Бриджпорт, Гемстед, Елізабет, Йонкерс, Нюарк, Ню Бронсвік, Ню Гейвен, Ню Йорк, Пассейк. Імпреза відбулася в приміщенні школи св. Михаїла в Йонкерсі. Учасників і численних гостей привітав станичний Пл. Станиці в Йонкерсі пл. сен. М. Гудзоватий, а місцевий парох о. В. Клос започаткував Орликіяду молитвою і словом до пластової молоді. Змаг відкрив пл. сен. А. Копистянський а члени Куреня Червона Калина перевели Листопадовий Апель, почім пласт. молодь приступила до виконання поодиноких точок змагу. В програму входили питання з історії Пласту, мистецькі виступи, індивідуальний змаг талантів, виставка самодіяльности, вибір гетьманівни й гетьманича, пластова вечірка при ватрі та роздача нагород. Точкування виступів перевела комісія, зложена з представників проводів Пл. Станиць учасників Орликіяди. Перше місце здобули юначки з Бриджпорт, Конн., члени Сам. Гуртка „Гуцулки", з юнаків найкращими були члени Підг. Куреня ім. гетьмана І. Виговського з Пассейку, Н.Дж.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates; One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Надії Республіканської партії

Здавалося, що катастрофічна поразка, якої Республіканська партія зазнала в останніх президентських виборах, виключила шанси її відродження щонайменше на дві-три каденції — коли та поразка забудеться і виринуть нові люди з новими гаслами та новими методами праці. Логічно так повинно б бути, тим більше, що демократичний уряд президента Л. Б. Джансона мав у першому році свого урядування той величезний успіх, яким є дальше піднесення економіки і добробуту, упадок безробіття та зріст міжнародної поваги внаслідок рішучости політики у В'єтнамі. А втім, Республіканська партія почала виявляти познаки відродження вже через рік після згаданої виборчої поразки.

Поперше, внаслідок заходів, ужитих посередниками, що їх шанують обидва партійні крила, головно кол. віцепрезидента Ричарда Ніксона, реорганізовано партійний провід, який складався на 100% із „голдвотеристів", і головою Крайового Комітету партії став загальноповажаний партійний діяч з Огайо, Рей Блісс. Далі — престиж партії значно підніс лідер республіканської опозиції в Сенаті Еверет Діркcен, який підтримував президента Джансона в цілому ряді популярних у народі законопроєктів, умівши також підкреслити, що успіх 89-го Конґресу не є успіхом виключно Демократичної партії і що опозиція мала силу провалити кілька справ, що їх бажав собі Президент. Врешті за рішальний зворотний пункт в історії Республіканської партії вважають деякі коментатори перемогу республіканського конгресмена Джана В. Ліндсея у виборах на посадника міста Ню Йорку.

Правда, Ліндсей підкреслював свою над- і позапартійність у підході до всіх практичних проблем цього міста. Він пішов на спілку з місцевою Ліберальною партією і цим викликав гнів право-консервативного партійного крила, яке виставило проти нього власного кандидата, Вілляма Баклі. Все ж — він переміг під фірмою Республіканської партії всупереч фактові, що в Ню Йорку зареєстрованих демократів трикратно більше, як республіканців. Виявилося, що консерватист-голдвотерист Баклі пошкодив не так йому, як демократичному кандидатові Абрагамові Бімові, відтягнувши багато консервативно настроєних демократів-католиків, які не хотіли голосувати за Біма, мабуть, із віровизнаневих причин. Перемога Ліндсея виявила, що при відповідній тактиці, при добре наладнаному виборчому апараті, з поступовими, а не реакційними, гаслами республіканці можуть розраховувати, як на щось певне, на голоси муринів, жидів і порторіканців у східньо-американських містах чи південних стейтах.

Потвердила цю тезу перемога у ще деяких льокальних виборах, наприклад, в Акроні, в Огайо, кол. сенатора Кеннета Кітінґа на апеляційного суддю в стейті Ню Йорку, демократичного „відступника" Арлена Спектера, що кандидував з підтримкою республіканців на дистриктового прокуратора у Філядельфії і ін. Були й поразки республіканців, як, наприклад, у стейті Ню Джерзі, але вони не притьмарили відродження надій на поважне збільшення числа республіканських сенаторів і конгресменів у найближчих виборах.

Сила і слабість Пейпінґу

Про комуністичний Китай і його сучасне внутрішнє та зовнішнє становище багато пишеться і дискутується в західній пресі, особливо у зв'язку з дебатами над справою членства цієї держави в Об'єднаних Націях. У ставленні до комуністичного режиму в Китаї політична думка світу поділилась: одні відмовляють йому будь-якої сили та значення, інші можуть перебільшувати загрозу цього „велетня" для світового миру.

Для загальної оцінки ситуації в сьогоднішньому Китаї чи для інформації про різні оцінки тієї ситуації мають деяке значення спостереження над політичним розвитком цієї країни, проведені західніми відвідувачами Китаю. З цього погляду, зокрема, цікаві обсервації і міркування видатного британського публіциста, професора модерної історії в Оксфорді й автора відомої у всьому світі праці „Останні дні Гітлера", Гю Р. Тревора-Ропера, недавно опубліковані в британській і в американській пресі.

Вихідним у репортажах Тревора - Ропера є ствердження, що в комуністичному Китаї усе йде під знаком пропаганди — наївної, але безуґавної і впертої, яка прислонює, а то й придушує інколи справжні досягнення китайської комуністичної революції. Своїм спрямуванням і тенденціями ця пропаганда нагадує часто перші роки большевицької революції в країнах колишньої царської Росії: китайські комуністи заперечують і відкидають усе, що було позитивного до захоплення ними влади в 1949 р., як не варте уваги, і ввесь розвиток країни починають від себе, тобто від „визволення" ними китайського народу з-під влади „буржуїв і капіталістів".

Цікавим спостереженням Тревора - Ропера є й той факт, що на всіх головніших ділянках життя в Китаї позначився глибокий вплив російського большевизму. Виявляється цей вплив не лише зовнішньо: у вивішених по всіх-усюдах портретах Маркса, Енґельса, Леніна і — обов'язково, щоб дошкулити російським большевикам — Сталіна, але навіть у монументальному за совєтськими зразками будівництві урядових будинків чи в перейнятому по-рабському для різних ділянок мистецтва совєтському соцреалізмі. Все це зумовлене тим, що в початках свого існування комуністичний Китай був зданий виключно на підтримку СССР, на совєтських техніків, совєтські машини та зброю. Тепер, після того, як він став на ноги, прихильність до Москви обернулася у її протилежність — у фанатичну ненависть до совєтського „колективного керівництва", до його „ревізіоністичної" політики, що її комунокитайська пропаґанда визначає, як зрадництво.

В сьогоднішньому Китаї спостеріг Тревор-Ропер також дещо позитивного. На відміну від большевицької революції, переведеної під гаслами інтернаціоналізу, комуністична революція в Китаї — на думку Тревора Ропера — відбувалася й відбувається під національними гаслами. Не зважаючи на всю масовість комуністичного руху в Китаї, Тревор-Ропер не вбачає там такого тоталітарного й мілітарного спрямування, як то було в СССР чи в гітлерівській Німеччині. Тому і не добачає він перебільшуваної, на його думку, деким загрози комуністичного Китаю для західнього, зокрема вільного світу. Він вірить, що за деякий час, навіть уже в другій ґенерації, розгонова сила комуністичного фанатизму і непримиренности послабне, і тоді Китай буде схильніший до співіснування з іншими соціяльними та політичними системами світу.

Очевидно, що тільки майбутність може виправдати чи опрокинути надії Тревора-Ропера. Одначе суперечить цим надіям теперішня агресивність Пейпінґу.

Л. Де-Маріні

„ЗУСТРІЧІ" З УКРАЇНОЮ

Протягом кількох років у „Живій Газеті", яку влаштовувало Об'єднання Українців Вашингтону, я вела сторінку „Зустрічі з Україною". В ній переповідала згадки про Україну, що зустрічаються у тому чи іншому літературному творі американських авторів.

Я не вибирала цих книжок, я читала їх просто для того, щоб бути в курсі новітньої американської літератури, і такі згадки про Україну бували цілком несподівані, часом навіть не пов'язані з текстом, а вставлені в діялог чи в опис. Шкодую, що після кожної „живої газети" легковажно викидала ці матеріяли: могла б уже мати їх досить для наукової доповіді.

Але це вже минулося, і годі за цим шкодувати. Тут хочу поділитись найновішою „зустріччю з Україною", фактично — з двома зустрічами, хоч в одній із книжок, про які буде мова, України зовсім не згадується.

Перша — це „Пеннант фор де Кремлін" Пола Маллоя. Останнім часом в ЗДА з'явилося чимало легконаписаних книжок, темою яких є відносини між ЗДА та СССР. Наприклад, у романі „Ілліч слепт гір" описано змагання між совєтською і американською амбасадою за шале в Швайцарії, де нібито жив Ленін (Ілліч). У книжці Маллоя за основу ситуації взято момент, коли один із очарованих Кремлем американських мільйонерів залишив йому в спадщину свій масток, а в тому числі й бейзбольну команду „Вайт Сокс" у Шикаґо. Позитивним героєм її є такий собі присланий із Москви заступник голови Відділу Культури і спорту Деборін, родом з Бориспіля. Він жив у Києві і з насолодою згадує, як з покійною дружиною блукав берегом Дніпра, а його донька Тася, красуня з очима, як лаванда, розповідає про своє дитинство в тому ж самому Києві. Однак вся ця краса і всі позитивні риси йдуть, звичайно, на кошт „рашен піпл", і Україні від них нічого не припадає. Зорієнтуються тут ті читачі, які знають географію СССР, а таких в Америці небагато.

Зате в другій книжці, хоч слово „Рашен" видно вже в передмові, в самому тексті досить часто згадується слово „Україна", тому я й вирішила прочитати її, дарма що на передній сторінці стояли відстрашливі слова: „Вибрано Клюбом для Злочинців", тобто, що це — детективний роман.

Книжка ця називається „Де вейтінґ гейм", а автор її Патрик Вейленд.

Прихованим героєм - злочинцем є в ній також мільйонер, але такий, що ненавидить СССР і комуністів за те, що його син став комуністом. Він зорганізував спеціяльний „інститут", щоб викрадати совєтських громадян і тим викликати напруження між двома державами. Останньою жертвою його є Тамара Купринська, дочка великої риби в Кремлі (хоч сам він живе в Києві). Герой - детектив Ллойд Ніколсон має за завдання знайти Тамару і повернути її большевикам, щоб не вибухла війна.

Щоб пояснити, чому Тамара вирішила ховатись і не виїхала разом з Київським Оперовим Балетом, один із дійових осіб пропонує таке пояснення: „Вона може бути гаряча, як фоєрверок! Зрештою, вона ж балерина! Додайте до цього її український темперамент — вони вибухові, не те, що тупі російські маси . . ."

Це показує, що хоч автор і плутає терміни „рашен" та „юкрейніен", він розрізняє ці два народи. Так само і в згадці про український звичай він пише:

„Пригадую, що старовинний український звичай полягає в тому, щоб вітати чужинців хлібом і сіллю . . ."

В обох книжках діють особи з українськими прізвищами: в „Пеннан" — кореспондент ТАСС'у Мальсиненко, а в „Вейнінґ ґейм" — член Комторгу, але фактично каґебіст Цушенко.

Вся ця мішанина імен і назв показує, що Україна уже ввійшла в уяву американських авторів, як щось окреме, як народ, дівчата якого особливо гарні і викликають кохання в американців; як народ рішучіший і активніший, ніж флеґматичні росіяни.

Отже, треба зробити висновок, що коли така газета, як „Ню Йорк Таймс", пише про „українську кліку в Кремлі", то, хоч як смішно і наївно це виглядає для нас, для американців це звучить переконливо, осідає в їх уяві і керує ними, принаймні, в писаннях деяких авторів.

Не знати, тішиться цим чи журитися, але з цим не можна не числитись, бо коли ці книжки є в малій бібліотеці у Мериленді, вони є в кожній іншій малій бібліотеці, і читають їх сотні тисяч американців.

Нам смішно читати, що через дочку українського комуніста большевики затримують американські конвої в Берліні, але не так уже смішно виглядають книжки про часи нацистів, в яких вибілюються і німців і росіян, а єдиними винними в нищенні жидів якимсь чудом опиняються . . . українці!

Від того, що ми протестуємо в наших газетах, справа не зміняється, бо наші газети не досягають чужинного читача. Тим часом це знову ж таки викривлює наш образ в уяві американців.

Думаю, що такі „зустрічі з Україною" для нас важливіші, ніж оті зустрічі з бриґадою Колосової, про які стільки писалося. Але чомусь ніхто не зчиняє шуму навколо них, і не вироблено ніякої стратеґії для боротьби з такими книжками, як нема й ніяких книжок, які висвітлювали б українську сторону справи в легкій і приступній для американців формі.

Олена С. Прощюк

ПЕРЕД XIV КОНВЕНЦІЄЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

(Статлер - Гілтон Готель 25. 11 — 28. 11 1965)

Наближається XIV Конвенція Союзу Українок Америки — СУА, яка збігається з 40-літтям цієї організації. Її початок призначено на День Подяки, одне з з найкращих, найбільш зворушливих американських свят, що його відзначає все населення ЗДА. Сорок років минає від того дня, коли з розсіяних по американському континенті жіночих товариств і клюбів постав Союз Українок.

Якраз з нагоди 40-ліття цієї найбільшої української жіночої організації тут, у ЗДА, хотілося б ознайомити ширше громадянство з її історією. Важко, а може й нецікаво входити в усі деталі цієї історії, отже накреслимо її тільки головними рисами, пам'ятаючи, що за кожною подією криється муравлина праця соток і тисяч громадських робітниць та провідниць, яких поіменно тут усіх годі назвати. За минулі роки СУА набув глибоке признання серед громадянства, але також часто зустрічався з байдужністю тих, які користувалися його працею.

Союз Українок Америки постав у 1925 році. Ідея об'єднаної жіночої організації не була вже тоді новою, але рішальним поштовхом до її здійснення була власне потреба репрезентації українського жіноцтва на міжнародному форумі — на з'їзді Міжнародної Жіночої Ради у Вашингтоні.

Період 1925-1940 років характеризується живою реакцією нашого жіноцтва на події в краю — допомога в'язням, збірки на жертви пацифікації на землях Західньої України, допомога поводянам, піддержування Фонду Народної Лічниці у Львові.

У 1940 р. СУА вкладається в акцію допомоги воєнним фронтам, а пізніше розгортає широку допомогу для українських переселенців з Европи.

У 1944 р. СУА почав видавати свою газету „Наше Життя", яка згодом перетворилася на місячний журнал; у 1948 р. допомагає в скликанні першого Світового Конґресу Українського Жіноцтва (СКУЖ), який дає почин до постання Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), що об'єднує жіноцтво поза межами рідного краю. При СФУЖО утворюється комітет „Мати і Дитина" для переселення вдів і сиріт з Европи до ЗДА і Канади, бо, як стверджувала Кекилія Гардецька у своїх звітах, „ні одна з переселенчих організацій не хотіла взятися за цей баляст". У рямках праці ЗУАДК допомагає СУА у висиланні афідавітів та прийманні переселенців, а також завідує фондами комітету „Мати і Дитина"; допомагає недільним школам в Европі та втікачам, які не змогли переселитися з Европи до інших країн.

1950-1959 рр. — це роки виховної, культурно - освітньої та видавничої діяльности. Одним з дуже цінних видань того часу є збірка поем Лесі Українки „Спіріт ов Флейм", випущена у 1955 р. в англійській мові.

Будова пам'ятника Лесі Українці в Клівленді була великим досягненням СУА.

У 1959 р. СУА бере участь у події, яка привернула увагу не тільки українського жіноцтва, але й всього громадянства. XII Конвенція СУА збігається з 75-літтям українського жіночого руху, 10-літтям СФУЖО і черговим Світовим Конґресом Українського Жіноцтва, що відбувся в Ню Йорку з участю делеґаток українських жіночих організацій з усього вільного світу. СУА був господарем цього Конґресу, і ця велика й радісна подія справила велике враження серед української громади. Досьогодні ставлять цей Конґрес як зразок для майбутнього Світового Конґресу Українців.

1960-ті роки позначаються пожвавленою організаційною роботою. Творяться нові відділи, в тому числі англомовні відділи, членки яких народилися вже у ЗДА. Прибуває молоде жіноцтво . . .

Усі ці події пов'язані з участю СУА в міжнародних конґресах (Гелсінкі, Істанбул, Монтреаль, Вашингтон), виставками народного мистецтва, працею над створенням Музею Українського Мистецтва, збірками на громадські цілі, базарами, вечерницями, стипендійними фондами, літературними конкурсами, журналістичною працею. СУА здобуває признання серед своїх і чужих. Фінансові звіти за минулий час показують, що на громадські цілі, допомогові акції видано біля 75% зібраних чи зароблених грошей. Ледве 25% задержано на організаційні потреби.

Пройдено великий шлях. СУА охоплює в своїх рядах три покоління. Але ми з особливою гордістю вітаємо відділи I, III і IV, які були засновниками СУА! Зударяються старі принципи з новими. Молоде покоління росте і в його руки ступнево переходить організація. Сполучення обох світів: традиції і модерного життя, затримання української особовости серед чужого моря незвичайно тяжке, а на компроміси йти не годиться, та вони непевні й нетривкі. Єдиним виходом є погодження обох світів, а це можливе тоді, коли не тільки добре ознайомимося, але й вивчимо минуле і сучасне, коли зрозуміємо, що наша особистість твориться не випадково, а у висліді успадкованих характеристик та впливів оточення, в якому живемо.

Кличі Конвенції: „Зберігаймо єдність українського жіноцтва", „Зберігаймо силу нашого поселення", „Пізнаймо корінь нашого походження" — це не пусті кличі, але дзвін на тривогу. Жіноцтво глибоко відчуває загрозу духової розщеплености нашої спільноти і те, що за цим іде — відчуження української людини від світу, до якого вона належить і в якому її місце. Це місце вона втрачає і вливається в масу, з якої неймовірно важко виплинути. На поверхні залишаються тільки ті, що вміють засвоїти основи сучасної доби і водночас міцно спираються на надбання минулого та історично - національні традиції.

М. Дем'янчук
кол. хор. УГА

ЩЕ ДЕЩО ПРО ЛИСТОПАД

(Спомин - рефлексії)

У цей погідний філядельфійський листопад чомусь так часто лечу думками в минуле, у наш холодний, але розмайний листопад 1918 року.

Незабутня, всенародна, спонтанна маніфестація українців біля церкви в Камінці Струміловій, де ми в навечір'я 1 листопада розброїли австрійську старшинську школу, опанували місто та найближчу околицю і 1 листопада могли бачити безмежну радість на обличчях наших людей, що йшли до церкви . . . Або та зворушлива сцена, коли нам, двом воякам молодої, воскреслої України, дівчата-семінаристки чіпляли до мундурів маленькі, милі синьо- жовті кокардки, наче відзначаючи нас найвищими військовими медалями, і бажали нам „всього найкращого". І їм, тим семінаристкам, і нам, дев'ятнадцятилітнім українським воякам, щось стискало горло зі зворушення . . .

А той наш малий поїзд, що складався з льокомотиви, службового вагона та трьох вантажних вагонів і тишком заповнювався увечері 2 листопада вояками-однорічняками на рампі коло казарми. Тихі слова прощання з товаришами, що залишалися на місці, і без зайвого шуму-свисту покотився наш поїзд у напрямку Львова. Притишені розмови, подавання адрес наших рідних там, далеко вдома, що їх треба повідомити на випадок . . . Та ні! Ми не думали в той час про смерть чи каліцтво у бою, ми летіли думкою то до нашого Львова, то верталися під стріхи рідних хат і уявляли собі радість всіх українців зі світлого воскресіння Української Держави.

Ми не мали жадних вісток з наших міст, містечок і сіл, але були певні, що по всій Галицькій Україні лунає дзвін волі, весела пісня перемоги. Свідомість цього окрилювала нас, несла назустріч майбутньому там, у Львові, що його їхали ми обороняти як столицю нашої рідної Держави . . .

Малі затримки на станціях і перший відблиск луни на обрії, там — Львів! . . .

Нарешті, остання зупинка. Ми недалеко станції Підзамче. Вивантажуємось. Нас кілька іде на першу стежу з дес. Вороною, старим фронтовиком у проводі.

Тихцем, обережно, за всіми правилами недавно вивченої в школі теорії, посуваємося щораз ближче до Підзамча. Хвилини напруження, непевности, вижидання. Аж он там блиснуло щось попереду, ще раз — це наложені на кріс багнети. Увага! Підповзли ми ближче до тих наїжених багнетів. Їх троє. З розмови не можна збагнути, хто вони — свої чи поляки. Нараз з нашого боку команда: „Стій! Руки вгору!" Вискакуємо на дорогу, обережно підходимо до них. Старший віком залізничник і два гімназисти-українці! Це — стежа з Підзамча . . .

Обопільна радість, інформації про стан у Львові. Наш вістовий іде до команданта відділу з вісткою про зустріч і повідомленням, що відділ може безпечно йти за нами.

Видолинком, куди посувалася наша стежа, надходить весь відділ, коло 60 вояків. Залізничник веде. Відділ все таки забезпечується бічними стежами з правого й лівого боків. Без пригод входимо вже колоною на двірець. Тут маса цивільних та військових, що хочуть виїхати зі Львова.

Наш командант — хор. УСС Меркун — зв'язується телефонічно з Народним Домом, де була наша Начальна Команда, зголошує наш приїзд і одержує наказ явитися з відділом до Народного Дому.

Гусаком обабіч вулиць дістаємося на призначене місце. Правда, в місті чути було поодинокі крісові постріли вже тої ночі . . .

І почалося наше фронтове життя на станції Підзамче. Чимало пригод довело-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗНАМЕНО ЧАСУ

Поржавіє, згниє, впаде
Кремлівська вежа
(не біблійна),
Збудована на крові
І сльозах . . .

Відчумлення невпинним
кроком йде
По прахові й гнилих гробах
Месій фальшивих і
людовбійних.

Що вчили серце задушить
в людині
І душу розтоптати каблуком;
Що вчили кланятись,
як богові, машині
І в праці згинути й рабом.

А сонце сходило і
розцвітали квіти,
І билася любов у клітці
під грудьми;
І люди прагнули сміятися
й радіти,
Кохатися і бути знов
людьми.

Зійшли у небуття
лихі пророки,
Покрила тлінь і пам'ять
їх і твір;
Зосталась вежа ще в Москві
червоноока . . .
Але вже сліпне вовчий зір.

Стоїть вона, як дохлий
трактор в полі,
Загрузлий у піски
проклятої доби,
А сонце світить,
віють вітри волі
Понад гнилі гнилих
вождів гроби.

М. І. МАНДРИКА
25. X. 65.

В. Софронів - Левицький
„Новий Шлях"

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

Доповідь, виголошена на 1-му З'їзді Українських Журналістів Америки і Канади, що відбувся в днях 30-го і 31-го жовтня 1965 року)

(4)

У редакціях наших часописів працюють звичайно як постійні працівники два або три редактори, рідше редакція обходиться одним постійним редактором і так само рідко є їх чотири. Більше, як чотири є хіба в щоденниках. Мені здається, що не помиляюся, коли скажу, що у згаданих мною пресових органах пересічно працює по два з половиною редактори, тобто професійно зайнятих у нашій пресі редакторів в Америці і Канаді є приблизно — 120. Кожний з часописів має звичайно ще своїх сталих співробітників, „з вільної руки", поміж якими є часто й визначні культурні, наукові та політичні фахівці, що вносять на сторінки даного часопису свіжість ідей і нестертий професійною рутиною блиск думки. Вони є великою і незаступною підтримкою для нашої преси, тим більше, що, за малими винятками, наша преса в Америці і Канаді не платить авторських гонорарів.

На жаль, українська журналістика не має майже ніякої притягаючої сили для нового українського журналістичного нарибку, і ті нечисленні молоді українські журналісти, що кінчать свої журналістичні студії в Америці і Канаді, не виявляють, як правило, ніякої охоти поповнювати ряди „старокрайових" або новоспечених на еміґрації редакторів. Причина цього лежить головним чином у низькому матеріяльному забезпеченні працівників українських часописів, а також у недосконалому знанні української літературної мови молодими адептами журналістики. Є зате познаки приросту кількости молодих наших фахівців у рядах принагідних співробітників. Можна завважити щораз частіші випадки, коли статті, кореспонденції, репортажі та голоси в дискусіях з-під пера цього молодого нарибку прикрашують і оживляють сторінки нашої преси.

Є ще одно відрадне явище в загальній, не надто рожевій картині наших журналістичних кадрів в Америці та Канаді. Як у нашій літературі, так і в журналістиці, зокрема в журналістиці, трактованій як своєрідне „гоббі", щораз частіше зустрічаємося з жіночими прізвищами. Наше жіноцтво своїми дописами з місць, репортажами, а також статтями, головно на виховні та громадські теми, щораз численніше входить на сторінки наших часописів та журналів. Їх треба вітати серед нашого журналістичного кола, як позитивний і радо бачений набуток, який з успіхом доповнює проріджені ряди журналістів-мужчин.

Український журналіст і його професійна організація.

Маємо таких журналістів і таку пресу на еміґрації, якими є ми самі, якими є наша еміґраційна спільнота. Втомлені ностальгійними фатаморганами, які ніколи не знаходять свого втілення, обтяжені комплексом покривдження свого народу, підозрілі і підозріваючі, переслідувані і переслідуючі, сварливі і нетолерантні, зарозумілі і необ'єктивні, нічим не різнимося від нашої спільноти, яка нас створила і сформувала і яку одночасно ми формуємо і творимо. Одного тільки не можна закинути українському журналістові на еміґрації: браку ідейности, патріотизму і посвяти. Хоч якими протилежними є політичні становища різних наших часописів та їхніх працівників, хоч якими контроверсійними є часто погляди на різні політичні, культурні і суспільні проблеми еміґрації, всі вони, об'єктивно беручи, без решти вміщуються в одному великому і піднеслому понятті любови до своєї Батьківщини і різних шляхів до її визволення.

Індивідуально, журналісти — це категорія людей, які постійно мають діло з організованим громадським життям, часто його критикують і часто дають суспільності спасенні вказівки, але самі належать до найслабше зорганізованих громадян. Не диво, що і дві професійні організації журналістів, СУЖ Америки і СУЖ Канади, є такими, якими вони є. Тим часом міцні, діяльні і свідомі своїх цілей організації українських робітників пера в Америці і Канаді дуже потрібні, в першу чергу як організації професійні, репрезентаційні і опініотворчі.

Я хотів би звернути тут увагу на перше підставове завдання наших журналістичних організацій в майбутньому: взяти на облік всіх професійних та працюючих з вільної руки українських журналістів в Америці та Канаді з докладною евіденцією їх професійного стажу та їх біографічними даними. До головних завдань обох СУЖ-ів повинна належати оборона професійних інтересів своїх членів, наладнування взаємовідносин між працедавцями і редакторами у формі договорів праці, урегулювання мінімальних платень редакційного складу, дбання про зберігання журналістичної етики в пресових органах, узгіднювання, якщо це можливе, становища пресових органів у поодиноких справах загальнонаціонального значення і престижу.

Український журналіст і суспільність

Хоч становище українських журналістів серед української еміґраційної спільноти дуже відповідальне і важливе, на жаль, в громадській опінії воно не завжди стоїть в належному пошанівку. Крім загальної зневіри громадянства у всяких авторитетах, є для цього також і деякі об'єктивні причини. Українська еміґраційна преса сама навчила своє громадянство не шанувати чужої думки і кожного інакодумаючого вважати за дурня або зрадника. Кидаючи такі опінії про своїх політичних противників, вона принизила себе саму в очах громадянства.

(Далі буде)

Українська Православна Парафія
ВСІХ СВЯТИХ у НЮ ЙОРКУ
(206 Схід 11-та вул.)

В НЕДІЛЮ, 21-го ЛИСТОПАДА 1965 Р.

в День св. Архистратига Божого МИХАЇЛА, з нагоди трьохрічного вимушеного нашого перебування на новому місці, — в намірені всіх парафіян буде відправлена

Соборна Служба Божа
(год. 10-та ранку)

По Службі Божій відбудеться

Парафіяльний Річний Обід

в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ, на який маємо честь запросити усіх парафіян і усіх наших прихильників.

о. Протопресвітер С. Гаюк, настоятель парафії
Іван Макарик, голова Парафіяльного Уряду
Ол. Пенкало, секретар
Надя Стасюк, скарбник
Марія Пальчинська, фін. секретар
Катерина Захарко, голова Сестрицтва
Касіян Гуральний, голова Братства.

УКРАЇНСЬКИЙ ПУБЛІЦИСТИЧНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
7-ий ОСЕРЕДОК, НЮАРК, Н. Дж.

— влаштовує —

в неділю, 28 листопада 1965 р.

о год. 4-ій по пол. в приміщенні
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ШКОЛИ
Sandford Avenue & Ivy Street, Нюарк, Н. Дж.

2-ий ПАНЕЛЬ

на загальну тему:

„УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИЧНА ДУМКА НА ТЛІ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ"

Учасники: п. Богдан Гасюк, Філадельфія
п. Іван Мигул, Ню Йорк
д-р Степан Ріпецький, Ню Йорк
проф. Константин Савчук, Джерзі Сіті
проф. Євген Федоренко, Нюарк
Модератор: д-р Богдан Цимбалістий, Джеймсбург
Просимо Українське Громадянство про чисельну участь.

УПРАВА ОСЕРЕДКУ

ЩЕ ДЕЩО ПРО ЛИСТОПАД

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ся пережити за три тижні вуличних боїв. Приїзд групи от. Долуда і сотні пор. УСС Іваницького, а в її рядах тодішнього хор. УСС Володимира Калини, дес. УСС Михайла Дуди та інших знакомих УСС-ів...

У вирі боротьби надійшов день моїх уродин, 17 листопада. Нічим я його не відзначив. Та в навечір'я св. Михайла, 20 листопада, зібралося, нас, мабуть, з п'ятеро друзів, що з них пригадую Михайла Дуду, Михайла Титенича та Івана Онишкевича і, мабуть, хор. УСС Чичоловича. Хор. Чичолович видав нам з магазину добрих напоїв і харчів, щоб ми, вільні від служби, відсвяткували іменини Михайлів.

У малому переділі вагона зібралися ми на те святкування. Я був наймолодшим у товаристві і моїм коштом чи не найбільше забавлялися товариші. Тихцем проспівали трикратно „Многолітствіє" і ще перед 9-ою годиною розійшлися.

А на другий день, 21 листопада, ситуація катастрофічно змінилася і Начальна Команда видала наказ залишити Львів.

Дес. УСС Михайло Дуда оповідав мені пізніше в Миклашеві про те, як наші вояки, зокрема УСС, тяжко переживали той наказ.

Вночі з 21 на 22 листопада злегка засніженими дорогами просувалися наші відділи на схід з надією на те, що за короткий час, зміцнивши наші сили, повернемося до Львова і залишимося вже в ньому назавжди як повноправні господарі Галицької Волости. З тою ж надією билися ми і під Львовом, з тою надією пережили страхіття „чотирикутника смерти", табори полонених, польські тюрми та концентраційні табори різних займанців. З надією на поворот до вільного українського Львова як не нас, то наших нащадків, живемо ми, старі вояки, тут на еміграції і з тою надією віддамо наш останній віддих.

Роман Рудницький один з переможців конкурсу „Левентріт"

Згідно з повідомленнями „Ню Йорк Таймс'у" відомий українсько американський піяніст, 23-річний Роман Рудницький, мин. тиж. став одним з чотирьох „фіналістів" найбільшого американського Конкурсу Фундації Левентріт, і автоматично, рівнорядним переможцем. В цьому Конкурсі, який відбувався в Карнеґі Гол, взяли участь 45 найкращих молодих піяністів-віртуозів з цілої Америки віком до 30 років. Суддями були такі передові музики, як Леонард Бернштейн, Георг Шел, Вілліям Штейнберг — усі три світової слави диригенти — та піяністи Рудольф Серкін, Рудольф Фіркусни, Сідней Фостер, Леон Флейшер і Роберт Гольдсанд.

Перемога в цьому Конкурсі Романа Рудницького досі найбільша і четверта в міжнародних Конкурсах на протязі останніх двох місяців (Зальцбурґ, Мюнхен, Женева). Нагородою цієї вигри в конкурсі „Левентріт", крім 500 дол., Роман Рудницький та всі три інші переможці, одержали від Фундації „Левентріт" трирічний контракт з гарантією принаймение тридцяти виступів в цілій Америці, з оркестрами та соло, щорічно, та поважною грошовою гарантією.

Н. Н.

МИСТЕЦЬКІ ІМПРЕЗИ В НЮ ЙОРКУ І ДІТРОЙТІ

● З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 19 листопада відбудеться давно очікуваний Малий Літературно-мистецький Ярмарок, на якому виступлять Катря Колянківська (спів), Євгенія Курилович-Чапельська і Марія Цісик (фортепіян), Антін Малюца (мистецтво), та Іван Керницький і Микола Понеділок (література). Цей вечір мав відбутися вже 22 жовтня ц. р., але його відкликано з уваги на смерть і похорони сл. п. д-ра Степана Витвицького, президента УНР в екзилі. Різнородність програми і прізвища виконавців гарантують успіх вечора. Початок о год. 8. веч.

● Скандинавська Симфонічна Оркестра виступить з концертом в Дітройті в Шотляндській залі в Месонік Темпл. Початок концерту о год. 8:30 ввечері 20-го листопада в суботу. Концертом диригує д-р Орен Даллей. Концертом вшановується фінського композитора Сібеліюса.

---

†

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 11-го жовтня 1965 року відійшла у Вічність у Рідному Краю, проживши 74-ри роки наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

бл. п. Евгенія з Літинських ТЕРЛЕЦЬКА

Поховано її в родиннім гробівці на цвинтарі св. о. Миколая в Тустановичах.

Горем прибиті:
ГРИГОР — муж в Україні
НАТАЛЯ — донька з мужем і дітьми в Україні
ЯРОСЛАВ і СОФІЯ — син і синова
ЗІНОВІЙ і ІРИНА — син і синова
КАТЕРИНА, МАРТА, АННА і ХРИСТИНА — внучки
і Родина в Україні, Америці і Арґентині

●

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена в церкві св. І. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., в 40 День Смерти в суботу, 20-го листопада 1965 року о год. 6:30 ранку.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Балтимор і Вашинґтон

повідомляє, що з нагоди річної Конвенції Крайового Братського Конґресу Америки,

в суботу, 20-го листопада 1965 року

в домівці Товариства „САМОПОМІЧ" при 239 So. Broadway в Балтиморі, Мд.

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ стейту Меріленд і м. Вашингтону

На зборах будуть обговорені важливі актуальні справи, зокрема поліпшення у забезпеченевій праці УНСоюзу, введені в цьому році, звідомлення з праці Округи і Відділів та намічення праці на будуче.

В зборах повинні узяти обов'язкову участь Урядовці і Члени та конвенційні Делегати наступних Відділів УНСоюзу:

Вашінгтон 15; Балтимор 148, 320 і 337; Куртис Бей 55, 81 і 290; Берлін 260.

●

Початок зборів о год. 3-ій по полудні

До участи в зборах запрошені також всі члени УНСоюзу і усе місцеве Українське Громадянство.

ОКРУЖНА УПРАВА

Увага! УКРАЇНЦІ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ! Увага!

Дня 19-го листопада 1965 р.
(п'ятниця) в 7:30 веч.

в приміщенні УСО „Тризуб", 4932 Н. Брод вул.
відбудеться чергова
„Жива Газета Відділу „Самопоміч"
у Філядельфії, присвячена

Православним Українцям

з такою програмою:

1. „Православні українці у ЗДА" — о. протоєрей Степан Біляк
2. „Церква-Пам'ятник в Бавнд Бруку" — Володимир Біляїв
3. „Українська православна преса" — Іван Коровицький
4. Вільні внески і запити.

Крім цього заходами Володимира Біляїва відбудеться виставка української православної преси. Запрошуємо Українське Громадянство Філядельфії.

Управа відд. „Самопоміч" у Філядельфії

Dr. ROMAN S. HOLIAT:
SHORT HISTORY OF THE UKRAINIAN FREE UNIVERSITY
Ціна: $1.00
SVOBODA, 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J. 07303

---

†

Ольга Мак з родиною ділиться з Друзями і Знайомими болючою вісткою, що вночі з 29-го на 30-те жовтня 1965 року у повному розквіті молодого життя трагічно згинув наш Улюблений і Невіджалуваний ЗЯТЬ І ШВАГЕР

сл. п. інж. ОЗМУНДО МУҐНАТТО

Людина великих чеснот і шляхетного серця, взірцевий муж, батько і громадянин. Покійний осиротив дружину Вікторію, синка Сезаря Вадима, донечку Адріяну та полишив у досмертному смутку батьків — Сезаря й Клявдію, бабцю, брата з дружиною, сестер, швагрів та всю близьку і дальшу родину.

У глибокій жалобі:
ОЛЬГА МАК — теща
МИРОСЛАВА — зовиця
МИКОЛА — швагер

Кампінас, Бразилія

AMERICANS TO FREE CAPTIVE NATIONS, INC.
АМЕРИКАНЦІ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ, ІНК.

Увага! ***Увага!***

Українці Ню Йорку, Йонкерсу, Джерзі Сіті, Нюарку, Пассейку!

●

В суботу, 27-го листопада 1965 року

організація Американці за Визволення Поневолених Народів
влаштовує в Ню Йорку

ПРОТИКОМУНІСТИЧНУ МАНІФЕСТАЦІЮ

ЦІЛЛЮ ЯКОЇ Є:

1. Засудити комуністичний імперіялізм, який силою зброї й внутрішньої диверсії запроваджує тоталітарно-диктаторські режими в загарбаних країнах, позбавляючи їх народи національно-державної незалежности; систематичним терором винищує тих, що борються проти комуністичного колоніялізму; нищить релігію й культуру підкорених народів і рас. Зокрема, запротестувати проти російсько-комуністичного колоніялізму в СССР, який шляхом виселення неросійських народів з їх прадідних земель та пляновоі русифікації, має за ціль знищити духово й фізично ці народи.
2. Заявити підтримку політики Американського Уряду у В'єтнамі, що має на меті знівечити агресивні заміри комуністичного імперіялізму червоної Росії й червоного Китаю оволодіти всією Азією, як пляцдарму для загарбання всього світу.

МАНІФЕСТАЦІЯ ВІДБУДЕТЬСЯ
FASHION INDUSTRIES, 225 West 24th Street, New York (Manhattan)
Початок о год. 5:30 по полудні

●

До участи запрошені американці й національні групи поневолених комуністичним імперіялізмом народів Европи й Азії в імени яких промовлятимуть їх представники.

Схвалені Резолюції будуть надіслані до Ген. Секретаря ОН, ЮНЕСКО, всім делегаціям при ОН, Комісії Прав Людини при ОН, Американському Урядові, Воєнному Командуванню США у В'єтнамі й іншим.

Українців, що високо тримають прапор визвольної боротьби за свою національно-державну незалежність, закликаємо до масової участи!

●

Перемогу над комуністичним імперіялізмом, зможемо осягнути лише об'єднаними силами всіх волелюбних народів і рас!

РАДА ДИРЕКТОРІВ АВПН

ВІД ВИДАВНИЦТВА „КЛЮЧІ"
Повідомляємо ВШ. Передплатників і Читачів журналу

„ЛИСТИ ДО ПРИЯТЕЛІВ"

що наступне число вже друкується і вийде при кінці листопада. Деяка затримка спричинена тим, що ред. М. Шлемкевич щойно видужує після тяжкої операції.

Це також стримало розсилку книжки К. Паньківського — „Роки німецької окупації".

Всі, хто її замовили, отримають книжку в найближчому часі.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США — 206 Вест 100 вул., Н. Й.

В суботу 20-го листопада 1965 р. в Академії відбудуться

НАУКОВІ ЗАСІДАННЯ:

о 5-ій год. веч., у малій залі: Молоде образотворче мистецтво на сучасній Україні в гравюрах і фотографіях скульптур мистців Т. Бриж та С. Безніско.
Слово про мистців проф. Віра Вовк і мистець Антін Малюца.

о 7-ій год. веч., у великій залі — засідання Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом.
Доповідь проф. Івана Бакала: Кадри СССР і на Україні.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ

В п'ятницю, 19 листопада 1965

— відбудеться —

МАЛИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЯРМАРОК

Участь беруть: п. п. Катря Колянківська, Євгенія Курилович-Чапельська, Марія Цісик, Антін Малюца, Іван Керницький-Ікер і Микола Понеділок

Початок: год. 8-ма веч.

У неділю, 21 листопада 1965 р.

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ ВТРАТИ
нашого Дорогого
МУЖА, ТАТА і ДІДУСЯ

бл. п. АНДРІЯ ШКІЛЬНОГО

в Українській Православній Церкві
СВ. ЛУКИ в СИРАКЮЗАХ
після Служби Божої відправиться

ПАНАХИДА

на яку запрошуємо Товаришів по Зброї Покійного, Друзів і Знайомих.

ТЕТЯНА ШКІЛЬНА, ДІТИ І ВНУКИ

Замість квітів на могилу
бл. п. о. МАРКА ГЛІЯ
пересилаємо $20.00 на залишених в Европі.
О. і Б. ФАРАОНИ

З НАГОДИ 25-РІЧЧЯ УККА
пересилаємо 100.00 долярів
Д-р БОГДАН і ОЛЯ ФАРАОНИ
з Трентону

Замість цвітів квітів на могилу
сл. п. д-ра Володимира Налина
складаю долярів 20.00
на Фонд Альманаха УСС.
Д-р ГАЛИНА НОСКОВСЬКА-ГІРНЯК

СЛОВНИК

АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК — 50 000 слів і виразів, 792 стор. в оправі — М. Л. Подвезько — $6.00
Замовляйте:
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ!

РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ НА СОЮЗІВЦІ

ОБІД у „День Подяки" в ЧЕТВЕР, 25-го ЛИСТОПАДА 1965 година 1-ша по полудні

ОБІД у „ДЕНЬ ПОДЯКИ"

Поручаємо Манґеттен коктейл або французьке вино. Свіжий овочевий коктейл в спеціяльній посуді.
ЗУПИ — Воловий бульйон, помідорова зупа або овочеві соки.
САЛАТА — Різнородна ярина з французькою або спеціяльно „Союзівковою" підливою.
ГОЛОВНА СТРАВА — Печений, маслом підлитий індик з домашньою начинкою і спеціяльним сосом. Галярета з журавлини — Горошок і морква — Душена картопля.
ДЕСЕРТ — Гарбузяний пиріг, морозиво, шіфан пиріг, джело.
НАПОЇ — Свіжо запарена колюмбійська кава, Цейлонський чай, молоко.
Поручаємо „Бенедиктинку" напиток, французький коняк, „Чері герінґ".

На спеціяльне замовлення ЦІЛИЙ ІНДИК для родини.
Замовлення приймається до 18-го ЛИСТОПАДА ц. р.

УСЕ ЗА ТАКОЖ ТРАДИЦІЙНО НИЗЬКУ ЦІНУ.

Замовлення на ОБІД прошу слати на адресу:
Ukrainian National Association Estate — Kerhonkson, N. Y.
або телефоном KErhonkson 5641

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N. Y.

Прошу зарезервувати мені (прізвище) .... обід
для .... осіб; .... нічліги
від дня .... до ....

ТУРНЕ ХОРУ

„ДУМКА"

Ню Йорк

Диригент: І. ЗАДОРОЖНИЙ
Солісти: Галина АНДРЕАДІС
Лев РЕЙНАРОВИЧ
Акомпаніятори: О. БЕРНИК
О. ОМЕЛЬСЬКИЙ

РОЧЕСТЕР — Під патронатом Відділу УККА
25-го ЛИСТОПАДА 1965
четвер, год. 8:00.
заля: Benjamin Franklin High School, Hudson Avenue & Norton Street
Передпродаж квитків: Крамниці: М. Крижанівський, Шерелис-Крамарчук, „Кутя" і в день концерту при касі

БОФАЛО — Під Патронатом Відділу УККА
26-го ЛИСТОПАДА 1965
п'ятниця, под. 8:00.
заля: State University of N. Y., Rockwell Hall Auditorium, 1300 Elmwood Avenue
Передпродаж квитків: „ОРБІТ", „ДНІПРО", п. Ірена Дорощак, тел. TF 6-1561 і в день концерту при касі.

ТОРОНТО — Під Патронатом Хорів м. Торонто
27-го ЛИСТОПАДА 1965
субота, год. 8:00
заля: Massey Hall
Передпродаж квитків: „АРКА" — Блюр, „АРКА" — Квін, „БІБЛОС", „ПЛАН" і в день концерту при касі.

---

†

Ділимося з Рідною, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п. МАРІЯ з МАРТИНЦІВ КОСТЕК

упокоїлася в Бозі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, дня 13-го листопада 1965 р. по короткій а тяжкій недузі на 72-му році життя.

Тлінні Останки спочивають в погребовім заведенню Queens, Astoria, L. I., Broadway, corner 38th Street.

ПАНАХИДИ були відправлені в неділю, 14-го листопада і в понеділок, 15-го листопада 1965 р. о год. 8-ій веч. а ПОХОРОН у вівторок, 16-го листопада 1965 р. о год. 9-ій рано з погребового заведення до церкви Чесного Хреста в Асторії, а потім на цвинтар в Woodlawn, N. Y. Bronx.

Горем прибиті:
о. ЙОСИФ КОСТЕК — муж
ОЛЬГА і МИКОЛА БУБНЯК — донька і зять
СОФІЯ і інж. ВОЛОДИМИР ПАТРИЛО — донька і зять
ЄВГЕН і МАРІЯ — син і невістка
РЕНАТА і д-р ОЛЕКСАНДЕР — син і невістка
ІРЕНА і ІВАН ГУНЧАК — внучка з мужем
Сестра НАТАЛІЯ, ЧСВВ — внучка
ОЛЕКСАНДРА, ХРИСТЯ, ОРИСЯ — внучки
ЛІДА і ГАЛИНА — правнучки
РОМАН і КІРА СКОРОБОГАТІ — сестрінок з жінкою
Д-р ВОЛОДИМИР МАРТИНЕЦЬ з жінкою — стриєчний брат
ЯРОСЛАВ МАРТИНЕЦЬ з жінкою — стриєчний брат
МАРІЯ і д-р МИХАЙЛО ГУЦУЛЯК — сестрінка з мужем з Канади
і родина на Україні

Перед турне хорів „Дніпро" з Клівленду і „Думки" з Ню Йорку

Після, це наймогутніша зброя для збереження єдности з батьківщиною і збереження української душі поза межами України.

Ми, на жаль, не прикладаємо великої уваги до цього нашого, найбільшого культурного скарбу і полишили його дальшу долю нечисленним фанатикам, популярно званими хористами. Пишемо нечисленним, бо німці, поляки, литовці, фінляндці й інші мають тисячі зорганізованих співаків, нам ще дуже далеко до такого числа.

В нашій праці стрічаємо байдужість, незрозуміння, а деколи, на жаль, і явну неприхильність з боку деяких членів нашої громади.

На загальних зборах СУХА вирішено започаткувати культурну виміну хорів, яку докладно опрацював голова хору „Дніпро" з Клівленду мґр Петро Гордійчук, звертаючи головну увагу на те, щоб хори виконували новий, досі в даних місцевостях не співаний, репертуар, і то в першу чергу український і тим способом залізнавали наше громадянство, головно нашу молодь, з багатством і красою нашої пісні.

Виконуючи постанову Загальних Зборів СУХА, обидва хори, члени-засновники і звеличники ідеї Союзу Хорів, вибираються у велике мистецьке турне.

Хор „Дніпро" цього року в жовтні святкував своє десятиріччя з диригентом Орестом Садовським виступить вперше на Сході Америки, а то в Ню Йорку в суботу 20-го листопада і у Філядельфії в неділю 21-го листопада.

Хор виступить в складі 84 співаків в трьох відділах, як чоловічий, жіночий і мішаний хори. В програмі, яка складається виключно з українських народних і композиторських пісень, виконають досі ще неспівані Кантату К. Стеценка „Вибір гетьмана" на чоловічий хор з басовим сольом. Кантату М. Лисенка „До 50 роковин смерти Тараса Шевченка" з баритоновим і теноровим солями, Псалом А. Гнатишина „Блажен муж" — Києво-печерський напів, та низку народних і композиторських пісень. Фортепіяновий супровід в руках п. Марти Савчак.

Хор „Думка" в жовтні ц. р. закінчив 16 літ своєї праці з диригентом Іваном Задорожним — виступить вперше в четвер 25 листопада в Рочестері, в п'ятницю 26 листопада в Боффало, і в суботу 27 листопада в Торонті, Канада. Хор виступить у складі 90 співаків у двох відділах як чоловічий і мішаний хори.

В репертуарі хору „Думка", який складається виключно з українських пісень, досі в даних місцевостях неспіваних, Кантата Бориса Кудрика з фортепіяновою партією Миколи Фоменка. — „Вибір гетьмана", на чоловічий і мішаний хори, з басовим сольом в супроводі двох фортепіянів, „Сцена татар і козаків" з 2-го акту опери Печеніги Улицького „Відьма", та „Сцена суду" з 3-го акту тої ж опери на чоловічий хор, з альтовим, баритоновим і басовим солями, Сцена з опери М. Леонтовича „На Русалчин Великдень" зі сопрановим і теноровим солями, на мішаний хор та сцена з опери „Медведюк" під заголовком „Село, — Андрія Гнатишина, нагороджена на конкурсі „Думки". Крім цього псалом Бортнянського „Да воскреснет Бог" та пісні В. Барвінського, М. Фоменка і К. Данкевича.

Як солісти виступлять п-і Галина Андреадіс, солістка опери „Кольон" в Буенос Айресі, Аргентина, і п. Лев Рейнарович, соліст опери у Львові. Фортепіяновий супровід в руках проф. О. Берника і О. Омельського.

Це буде небувала нагода почути вперше згадані пісні у виконанні наших відомих і заслужених хорів і солістів, та насолоджуватися їхньою красою.

Ми віримо і не сумніваємося, що наше громадянство, в більшості відноситься з признанням до праці наших хорів, виповнить вщерть концертові залі і приведе на концерти і свої діти, щоб в їхніх молодих душах відродилися, приспана туга за красою України і гордість на багатство нашої культури.

Для членів згаданих хорів, наших неустрашимих мандрівників, буде це найбільшою заплатою за їхню жертвенну, безкорисну працю і труди для збереження і росту нашого „Євшан зілля", нашої невмирущої пісні, та заохотою до дальшої витривалої праці.

Господарями для хору „Дніпра" є в Ню Йорку хор „Думка", а у Філядельфії хор „Кобзар", обидва члени СУХА.

Господарями для хору „Думка" є в Рочестері і Баффало філії УКК, а в Торонті на превелику нашу радість і примір гідний наслідування. Об'єднані хори міста Торонта.

Зробімо ж ці дні концертів нашими великими національними святами, бо „Пісня і праця — великі дві силі", як казав І. Франко для об'єднання в нестримному поході до кращого завтра.

Союз Українських Хорів в Америці

● Французький представник в Економічній Комісії Об'єднаних Націй, Рене Мажен, започаткував кампанію за боротьбу проти неграмотности у світі. Він твердить, що один більйон людей у світі все ще не вміють читати ані писати і що це обов'язок Об'єднаних Націй викорінити неграмотність у всіх країнах світу — впродовж одної генерації.

Нюарк, Н. Дж.
НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ УККА

50 платників УНФонду, фізичних членів і представників організацій відбули 6-го листопада надзвичайні загальні збори Відділу УККА для Нюарку, Н. Дж., і околиці в Укр. Центрі.

Зборами проводила президія д-р Степан Ворох, д-р Тарас Шегедин і ред. Василь Пасічняк під головуванням проф. д-ра Андрушкова Олега.

До Екзекутиви Відділу УККА перевибрані 49 голосами д-р Володимир Гук — голова, мґр Ярослав Рак і п-ні Анна Дубас — заст. голови, п. Володимир Мартинець — секретар, д-р Тарас Шегедин — скарбник, інж. Ол. Данчук, орг. референт, д-р Микола Чировський, — реф. зовн. зв'язків, проф. Михайло Цапка — імпрез. реф., ред. Вас. Пасічняк — прес. реф., д-р Ілля Караплинка — фін. секр., професор Юрій Кисілевський — реф. сусп. опіки. Контрольна Комісія: проф. д-р О. Андрушків — голова, селник Юрій Кононів, д-р Лев Голінатий, мґр Ом. Тзардовський, інж. Микола Семанишин, члени. Товариський Суд: д-р Ст. Ворох — голова, мґр Адам Гординський, Орест Мостовий, п-ні Кононенко і Всеволод Будний — члени.

По виборі перебрав ведення зборів голова Відділу УККА д-р Вол. Гук і на його зазив зібрані пошанували вставанням з місць і хвилиною мовчанкою пам'ять Президента Української Народньої Республіки сл. пам. д-ра Степана Витвицького та сл. п. д-ра Володимира Калину, який 31-го жовтня був промоцією на Листоподовій Академії нашого Відділу УККА.

На зборах промовляв орган. референт Централі УККА мґр Іван Базарко про завдання української еміграції і УККА. Голова Відділу д-р В. Гук говорив про співпрацю всіх без різниці віросповідання чи політичних переконань. На внесок п. Мигаля збори доручили Екзекутиві кооптувати представників молодечих організацій.

Василь Пасічняк, прес. референт

Нюарк, Н. Дж.
ШКІЛЬНІ ДІТИ ПРОДОВЖУЮТЬ ТРАДИЦІЇ

Увійшло вже в традицію, що дітвора школи св. Івана Хрестителя кожного року відзначає величавими концертами річницю Листопадового зриву та Шевченкові роковини. Так і цього року 7-го листопада в просторій школі Вейлсбурґ поверх 500 батьків і молоді раділи, слухаючи за мистецьким виконанням поодиноких точок концертової програми, яку виконували діти дошкілля і учні школи.

Виконанням американського та українського гимнів почала молодь добре підготований концерт. Дитячий садочок під проводом пані В. Мушинської співав та деклямував „Молитву до Богоматері", „Гей там на горі", „Ой видно село" і „Хто ти, хлопчику."

Учні школи рецитували вірш В. Янова „1-ий Листопад". Реферат про Листоподовий Чин виголосила зі зрозумінням М. Шараневич. Ученица Л. Романів відограла на фортепіяні поему Карпати — Фоменка. Надзвичайно красно виконали учні 7-8 кляс монтаж Л. Храпливої на святкування Першого Листопада.

Могутнє враження на приявних зробив чисельний хор шкільних дітей під орудою проф. М. Добоща, який відспівав пісні: Б. Барвінського „Сонце Рідного Краю", А. Гнатишина „Син України", „Люблю Тебе, мій Україно" і Ярославенка „Гей зі Львова до Києва". Молитвою — „Боже Великий" — і закличним словом о. пароха Д. Лаптути закінчено ці добре підготовані та бездоганно виконані Листопадові Роковини. Фортепіяновий супровід виконувала п-ні Т. Богданська, а проводу, монтаж і рецитацію підготовила учителька української мови в нашій школі п-ні М. Робак. Найбільше труду вклав проф. М. Добош, що серед важких умовин зумів поставити виконання співочих точок програми на мистецький рівень.

Влаштовування нашими школами національних роковин, — це найпевніша запорука, що молодь набирає свідомости переймати традиції своїх батьків. (в. к.)

Засновано школу українознавства в Лейквуді, Н. Дж.

Лейквуд, Н. Дж. — Маленька українська громада в містечку Лейквуд стейту Ню Джерзі осягнула чимале діло, бо заснувала школу українознавства. Управа місцевої американської „ІМКА" пішла організаторам назустріч і вможливила урухомлення тієї школи в її домівлі. Від початку жовтня цього року буде вестись навчання по суботах, від 10 ранку до 12 вполудне, під проводом кваліфікованих вчителів, п. п. Швидких. Приміщення й умовини навчання надзвичайно корисні.

Батьківський Комітет звертається оцим до батьків дітей у шкільному віці, щоб вони зголошували своїх дітей до тісї школи, де діти придбають основне знання української мови, історії, географії й літератури. Задум Батьківського Комітету та гріх, щоб при школі зосередити все громадське життя Лейквуду та її околиці. Головою Батьківського Комітету є п. Дмитро Галушка, до якого телефонічно — 363-1795 — можна зголошуватись у цій важливій виховній та загальногромадській справі.

Дітройт, Миш.
ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ЯРОСЛАВИ ГОЇВ

Від 2 до 16 жовтня, в залі Інтернаціонального Інституту, відбулася виставка образів Ярослави Базалі-Гоїв. Виставлено було 18 олійних праць. Були це переважно красвиди околиць Дітройту, а також з Гантеру, де п-і Гоїв перебувала на вакаціях кілька літ підряд. Були також образи релігійного змісту і портрет чоловіка артистки.

Образи були добре розміщені при добрім освітленні, та відзначалась гармонією красок та виразністю висловy. Перед відкриттям виставки чотири особи з американського малярського товариства дали добру опінію і назвали виставлені праці кляcичним малярством. Ярослава Гоїв ще як учениця у Львові вчилася у визначних професорів малярства, а в Америці закінчила Вестпорт школу в Коннектикаті.

6

„Запорожець за Дунаєм" і „Вечорниці" на сцені українського Дітройту

(зрв). Після успішного концерту 24-го жовтня в „Мессей Гол", Торонто, Онт., клівлендський ансамбль Українського Хору ім. Т. Шевченка під мистецьким керівництвом Ярослава Барнича виступить в неділю 21-го листопада о год. 6-ій по пол. разом із Балетом Осередку СУМА ім. Б. Хмельницького в театральній залі Дітройту, Миш., „Масонік Темпел" із сценічними постановками комічної опери „Запорожець за Дунаєм" та музичної картини „Вечорниці".

До цього міста Марусі Бек прибуває Клівлендський Хор із низкою відомих солістів на запрошення 81-го Відділу Союзу Українок Америки ім. Олени Степанів, який є одним зі своїх акцій для скріплювання культурного життя українців Дітройту. Цей Відділ СУА очолюють енергійні пані — Ірина Лободоцька, — голова, Наталія Вонсуль, — заступник голови, Марія Кузьо — секретар, та Стефа Мигаль, голова Контрольної Комісії. Всі вони творять ділове ядро старанної підготовки даної імпрези.

При музичному супроводі Симфонічної Оркестри м. Дітройту виступлять у столітньому „Запорожцю" — Яків Сідельник, один з найкращих виконавців ролі І. Карася за останніх 20 років, Оксана Брикь (Міннеаполіс, Мінн.) в ролі Одарки, Соня Сахно (Торонто, Онт.) як Оксана, Василь Мельничин (Андрій). Петро Зелений (Імам), д-р Володимир Боднар (Султан) та микола Кавка з Дітройту, Миш. в ролі Селіга-Аги. Ролю Хазяйки у „Вечорницях" виконуватиме Соня Сахно. Солістами у цій другій постанові виступатимуть Тамара Фаберовська та Олександер Чайка. Всі гуртові сцени відбудуться з участю 120-членного Хору ім. Т. Шевченка, про який написав проф. Іван Ковалів у „Гомоні України" з 6-го листопада ц. р. з приводу концерту в Торонто: „Хор ім. Т. Шевченка ... виявив себе надзвичайно добре сконсолідованою і здисциплінованою одиницею. Вражали рівновага і вирівняність голосів і в поодиноких голосах і в цілому ансамблі та дискретна добре контрольована динаміка... З другого боку численна молодь у хорі причинилася багато до загального тембру хору, додаючи йому свіжости й живучости".

Режисером обидвох мистецьких постановок є Слава Барнич. Балетом керує Віктор Богуславський. Сценічне оформлення — Т. Білинського. В Дітройті можна набути квитки вступу на цю імпрезу у передпродажі у книгарнях Вілосукрського і Гаращевського і в бюрах Кредитових Спілок „Самопоміч" і „Будучність". Як відомо, клівлендські працівники вокального й сценічного українського мистецтва мали великі успіхи осінню 1963-ого року під час своїх виступів у Філядельфії й Ню Йорку.

„ГАЗЕТА ... — ХЛІБ НАСУЩНИЙ"

„Газета... Вона, як хліб насущний. Потрібна кожному, в кожному домі", — пише 24 вересня редактор „Радянської України", присвятивши цілу сторінку для закликів передплачувати часопис.

Для реклями-заклику притягнули і Павла Тичину. Подали світлину сивого поета у роботі за столом, завaленим газетами, і вклали йому в уста такі підлизливі, підлабузницькі слова: „Розгортаючи сторінки „Радянської України", цієї найстарішої партійної газети нашої республіки (в минулому знаємо її як газету „Комуніст"), я згадую ввесь свій творчий шлях. Адже в цьому шановному друкованому органі появлялись ранні мої поезії, він завжди був для мене добрим другом і порадником".

ТАРЗАН, ч. 5 530. Веле мріє про одруження...

— Ах, цей інший чоловік є ... хворий, — поспішно сказав Воллес. — А тепер, як носії вже готові, я мушу вернутися до нього...

— Багато щастя вам обом. Дякую вам, Веле, за дарунок. До побачення „Тарзане"

Найвища жриця засміялася до Марія. — Ходи, моя любове... Це ж час зробити пляни про наше одруження!